

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/3/2024
Identifikačné číslo spisu:	2319200875
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2319200875.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. I., narodeného X., bytom v G., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Martinom Vranovičom, s o sídlom v Šali, Jarmočná 2264/3, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, s o sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 8C/9/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2023 sp. zn. 26Co/25/2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27. septembra 2023 sp. zn. 26Co/25/2023, v zamietajúcej časti výrokov II., III. a vo výrokoch IV., V. v spojení s dopĺňacím uznesením z 30. októbra 2023 sp. zn. 26Co/25/2023 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 8. októbra 2020 č. k. 8C/9/2019-256, o žalobe žalobcu - ktorou si uplatňoval nárok na nemajetkovú ujmu z titulu rozhodnutia o väzbe v sume 1.945.680 eur a z titulu rozhodnutia o treste v sume 254.320 eur - rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 17.395 eur z titulu rozhodnutia o väzbe do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 2.275 eur z titulu rozhodnutia o treste do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok II.), v ostatnej časti súd žalobu zamietol (výrok III.) a zároveň rozhodol, že žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie (výrok IV.).

1.1. V odôvodnení rozsudku prvoinštančný súd uviedol, že žalobca bol uznesením Okresného súdu Galanta sp. zn. 1Tp/49/2010 z 03. 10. 2010 v spojení uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tpo/48/2010 z 12. 10. 2010 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Tr. por. vzatý do väzby, so započítaním odo dňa 30. 09. 2010 o 13.38 hod. Voči žalobcovi bolo vznesené trestné obvinenie za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 294 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 písm. c) Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 295 ods. 1 písm.

b), ods. 3 písm. c) Tr. zák. Okresný súd Galanta rozsudkom sp. zn. 1T/171/2011 z 21. 10. 2013 uznal žalobcu za vinného zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. b) Tr. zák. a uložil mu okrem trestu prepadnutia vecí aj úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 40 mesiacov, pre výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 01. 04. 2014, na základe uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3To/17/2014. Žalobca bol dodaný do výkonu trestu odňatia slobody dňa 11. 04. 2014 a uznesením Okresného súdu Trnava z 18. 08. 2014 bol podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody s uložením skúšobnej doby v trvaní 2 rokov. Väzba žalobcu trvala od 30. 09. 2010 do 19. 06. 2013 a výkon trestu odňatia slobody trval od 11. 04. 2014 do 18. 08. 2014. Na základe podaného dovolania v prospech žalobcu vo veci rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“ alebo „NS SR“), ktorý dňa 23. 11. 2017 pod sp. zn. 4Tdo/67/2016 rozsudkom vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Trnave z 1. apríla 2014 sp. zn. 3To/17/2014, a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon. Najvyšší súd SR 29. 12. 2017 vydal uznesenie, ktorým podľa § 174 ods. 1 Tr. por. opravil zrejmu nesprávnosť v druhom, treťom a štvrtom výroku petitivej časti rozsudku NS SR z 23. 11. 2017 sp. zn. 4Tdo/67/2016. Okresný súd Galanta viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu SR na hlavnom pojednávaní konanom 21. 03. 2018 pod sp. zn. 9T/196/2017 vyhlásil rozsudok, ktorým žalobcu podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Galante zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a § 294 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4 písm. c) Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami formou spolupáchateľstva podľa § 20 a § 295 ods. 1 písm. b), ods. 3 písm. c) Tr. zák., pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom vyhlásenia, t. j. dňa 21. 03. 2018.

1.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil ako nárok toho, kto bol vzatý do väzby, voči Slovenskej republike na náhradu škody, nemajetkovej ujmy nakoľko bol spod obžaloby oslobodený podľa § 8 ods. 5 písm. b) a § 17 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „ZoZŠVM“ alebo „zákon č. 514/2003 Z. z.“), nárok osoby, na ktorej bol vykonaný trest, voči Slovenskej republike na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o treste, na náhradu nemajetkovej ujmy, ak táto osoba bola v ďalšom konaní spod obžaloby oslobodená podľa § 8 ods. 1 písm. b) a § 17 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 ZoZŠVM a § 193, § 187 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej v súvislosti s rozhodnutím o väzbe je dôvodný v rozsahu 17.395 eur a v súvislosti s rozhodnutím o treste v rozsahu 2.275 eur, a preto v tejto časti žalobe vyhovel, čo však neplatilo o zostatku žalobcom uplatnených nárokov, kde žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.3. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v konaní nebolo sporné, aké rozhodnutia vydali orgány činné v trestnom konaní, a že žalobca bol vo väzbe 994 dní a vo výkone trestu 130 dní. Uvedená dĺžka väzby a výkonu trestu mala negatívny vplyv na psychické a fyzické zdravie žalobcu, na jeho rodinný život a na spoločenské postavenie. Hneď po jeho zatknutí médiá informovali o rozbití gangu obchodníkov so zbraňami, o obchodovaní s nelegálnymi zbraňami, čo sa týkalo aj žalobcu. Televízna reportáž, novinové články vytvárajú verejnú mienku a napriek prezumpcii neviny tieto médiá pôsobia na široký okruh prijímateľov informácií a tiež na okruh priateľov a známych žalobcu, pričom vytvárali o ňom negatívnu mienku. Žalobca má rozhodne právo na nemajetkovú ujmu za obraz v spoločnosti, ktorý bol o ňom vytvorený už len tým, že bol vo väzbe a vo výkone trestu. Výkonom trestu ako aj väzba negatívne zasiahli do rodinného života ako žalobcu, tak príslušníkov jeho rodiny. Výkonom trestu a väzby bol ovplyvnený aj zdravotný stav žalobcu, ktorú skutočnosť mal súd potvrdenú výsluchom ošetrojúceho lekára M.. Vzhľadom na predchádzajúce poškodenie zdravia si zdravotný stav žalobcu vyžadoval celoročný lekársky manažment - pravidelné cvičenie. Liečebný režim žalobcu nebol vo väzení zachovaný, čo bezpochyby zanechalo následky na jeho zdravotnom stave. Lekárom bolo konštatované, že sa zhoršila mobilita. Záver lekára o zhoršenom zdravotnom stave súd považoval za hodnoverný, pričom žalovanou

stranou nebol ničím spochybnený. Súd uviedol, že žalobca bol pred väzbou a výkonom trestu invalidným dôchodcom. Invalidným dôchodcom bol aj potom, čo bol prepustený a je ním aj v súčasnosti. Jeho príjem pozostával z dávok za invalidný dôchodok. Čo sa týka bytového štandardu - bývania, tak žalobca ani pred väzbou ani v súčasnosti nebol majiteľom nehnuteľnosti. Čo sa týka bezúhonnosti žalobcu, o ktorej bolo tvrdené v žalobe, tak žalobca na pojednávaní 29. 10. 2019 uviedol, že ako mladistvý bol dvakrát trestaný a bol vo výkone trestu v ústave pre mladistvých v M.. Súd hodnotil svedecké výpovede svedkov - rodinných príslušníkov žalobcu ako hodnoverné, keď emočne popisovali stav, ktorý prežívali v súvislosti s väzbou a výkonom trestu žalobcu. Za hodnoverné súd považoval aj to, že na žalobcovi badali zmeny v jeho psychike.

1.4. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal aj z rozhodnutí súdov vyšších inštancií, ktoré rozhodovali o výške nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci. Příkladmo uviedol rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veciach, v ktorých sa stíhanie skončilo inak ako právoplatným odsúdením. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd svoje rozhodnutie oprel o rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010, v ktorom bola určená nemajetková ujma 35 eur za deň väzby. Súd však v danom prejednávanej spore uplatnil princíp proporcionality a z tohto dôvodu priznal žalobcovi 50 % zo sumy 35 eur, čo je 17,50 eur za každý deň väzby a výkonu trestu. Za 994 dní väzby činila nemajetková ujma 17.395 eur (994 x 17,50) a za 130 dní výkonu trestu činila nemajetková ujma 2.275 eur (130 x 17,50).

1.5. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi voči žalovanej priznal právo na náhradu trov konania vo výške 100 % (§ 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 a 2 CSP).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 30. júna 2021 sp. zn. 26Co/7/2021, o odvolaniach žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 8. októbra 2020 č. k. 8C/9/2019-256 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 15.012 eur z titulu rozhodnutia o väzbe a vo výške 1.385,12 eur z titulu rozhodnutia o treste, to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a v ostatnej časti žalobu zamietol (výrok I.), rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. potvrdil (výrok II.) a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov tohto konania v rozsahu 98,50 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) uznesením z 31. januára 2023 sp. zn. 5Cdo/204/2021 rozsudok Krajského súdu v Trnave z 30. júna 2021 sp. zn. 26Co/7/2021, v zamietajúcej časti výroku I., vo výrokoch II. a III. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

3.1. Dovolací súd uviedol, že odvolací súd síce korigoval odôvodnenie rozsudku prvoinstančného súdu, ale nepostupoval pritom zákonným spôsobom. V bode 18. konštatoval, že: „Z dovolania žalobcu vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu (§ 420f CSP) vyslovene namietal, že odvolací súd dospel k iným skutkovým zisteniam ohľadom výšky nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe a rozhodnutia o treste v porovnaní s rozhodnutím súdu prvej inštancie, k inej výške dennej náhrady nemajetkovej ujmy a inak vyhodnotil kritériá výšky nemajetkovej ujmy ako súd prvej inštancie bez toho, aby zopakoval dokazovanie, čím bolo porušené právo dovolateľa na spravodlivý súdny proces, nezohľadnil medializáciu zadržania žalobcu, avšak súd prvej inštancie v otázke medializácie žalobcu zistil opačný skutkový záver, nemal preukázanú príčinnú súvislosť medzi väzobným trestným stíhaním a výkonom trestu žalobcu a zhoršením jeho zdravotného stavu, ale súd prvej inštancie dospel k skutkovému zisteniu, že výkonom trestu a väzby bol ovplyvnený zdravotný stav žalobcu, dospel k iným skutkovým zisteniam ako prvoinstančný súd, a to bez tohto, aby odvolací súd vykonal dokazovanie na pojednávaní a bez nariadenia pojednávania, pričom odvolací súd musí zopakovať dôkazy vykonané súdom prvej inštancie, ak vykonané dôkazy mali byť podľa jeho názoru hodnotené odlišne, nesprávne procesne postupoval, čím boli porušené a absolútne ignorované práva žalobcu v zmysle § 385 ods. 2 CSP v spojení s čl. 9 základných princípov CSP a v spojení s § 182 CSP, rozsudok riadne neodôvodnil

lebo nedáva jasnú a zrozumiteľnú odpoveď k aplikácii zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2010, resp. 31. 12. 2012 na predmetný prípad žalobcu, keď bol vzatý do väzby uznesením z 03. 10. 2010, podľa ktorého zákona bola stanovená minimálna výška nemajetkovej ujmy za každý deň obmedzenia osobnej slobody, a ktorý nelimitoval hornú výšku nemajetkovej ujmy, rozsudok krajského súdu je jednostranný, lebo v otázke výšky nemajetkovej ujmy sa odvolací súd v podstate stotožnil s námietkami žalovanej a nevysporiadal sa s odvolacími námietkami žalobcu, pokiaľ konštatoval, že „odvolacie námietky vznesené sporovými stranami sú sčasti dôvodné“ vôbec nevysvetlil, ktoré odvolacie námietky žalobcu boli dôvodné, pretože úplne opomenul vysporiadať sa s odvolaním žalobcu, čím opomenul právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie, nevysvetlil z akého dôvodu aplikoval pri určení výšky nemajetkovej ujmy ako kritérium výšku invalidného dôchodku žalobcu.“

3.2. Dovolací súd ďalej uviedol, že z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd s a jednotlivými námietkami žalobcu, ktoré uplatnil v odvolaní, dôsledne nezaoberal. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

3.3. Pokiaľ odvolací súd tvrdil, že žalobcovi sa v súvislosti s výkonom väzby ako aj s výkonom trestu odňatia slobody nezhoršil zdravotný stav, bolo jeho povinnosťou zachovať zákonný postup v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 CSP a vo veci dokazovanie zopakovať. Dovolací súd prisvedčil tiež dovolateľovi v tom, že odvolací súd neodôvodnil, prečo pri stanovení výšky odškodnenia žalobcu titulom nemajetkovej ujmy vychádzal z výšky jeho invalidného dôchodku.

4. Krajský súd v Trnave rozsudkom z 27. septembra 2023 sp. zn. 26Co/25/2023 o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 8. októbra 2020 č. k. 8C/9/2019-256 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie: v časti výroku I. prevyšujúcej právoplatne priznanú náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe vo výške 15.012 eur potvrdil (výrok I.), v časti výroku II. prevyšujúcej právoplatne priznanú náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o treste vo výške 1.385,12 eur zmenil tak, že v tejto časti žalobu zamietol (výrok II.), v časti výroku III. zamietajúcej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o väzbe vo výške 1.928.285 eur zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu ešte vo výške 8.500,87 eur z titulu rozhodnutia o väzbe do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok III.), v časti výroku III. zamietajúcej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu rozhodnutia o treste vo výške 252.045 eur potvrdil (výrok IV.). Zároveň žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na náhradu trov tohto konania v rozsahu 97,52 % s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (výrok V.).

4.1. Krajský súd uviedol, že v predmetnej veci proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie obe strany sporu, žalobca podal odvolanie proti výroku súdu prvej inštancie, ktorým jeho žalobe nevyhovel a vo zvyšnej časti ju zamietol, a žalovaná proti vyhovujúcim výrokom rozsudku súdu prvej inštancie. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací rozsudkom z 30. júna 2021 č. k. 26Co/7/2021-328 výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich výrokoch I. a II. zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 15.012 eur z titulu rozhodnutia o väzbe a vo výške 1.385,12 eur z titulu rozhodnutia o treste a v ostatnej časti žalobu zamietol. Výrokom II. odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. potvrdil. Odvolací súd teda vyhovel odvolaniu žalovanej, keď žalobcovi priznal menej ako súd prvej inštancie. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie len žalobca a Najvyšší súd SR ako súd dovolací uznesením sp. zn. 5Cdo/204/2021 z 31. januára 2023 vyhovel dovolaniu žalobcu a zrušil rozsudok odvolacieho súdu v zamietajúcej časti výroku I., vo výrokoch II. a III. Vzhľadom na túto skutočnosť je právoplatnou časť výroku I., ktorou odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť

zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 15.012 eur z titulu rozhodnutia o väzbe a vo výške 1.385,12 eur z titulu rozhodnutia o treste. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné v tomto odvolacom konaní prejednať už len odvolanie žalobcu a predmetom konania zostala už len žaloba o zaplatenie sumy 1.930.668 eur ako náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi rozhodnutím o väzbe (keď žalobca sa domáhal sumy 1.945.680 eur a právoplatným rozhodnutím mu bolo priznané 15.012 eur) a sumy 252.934,88 eur ako náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcovi rozhodnutím o treste (keď žalobca sa domáhal sumy 254.320 eur a právoplatným rozhodnutím mu bolo priznané 1.385,12 eur).

4.2. V rámci odvolacieho konania odvolací súd vo veci nariadil odvolacie pojednávanie, zopakoval dokazovanie vo veci výsluchom žalobcu a oboznámením sa s obsahom nasledovných listín: obžaloba (č. l. 16), uznesenie Okresnej prokuratúry v Galante o zamietnutí sťažnosti (č. l. 30), uznesenie Okresného súdu Galanta o vzatí do väzby (č. l. 31), uznesenie Krajského súdu v Trnave o zamietnutí sťažnosti (č. l. 33), uznesenie Okresného súdu Galanta o prepustení z väzby (č. l. 35), rozsudok Okresného súdu Galanta z 21. októbra 2013 č. k. 7T/171/2011-1554 (č. l. 37), uznesenie Krajského súdu v Trnave z 1. apríla 2014 č. k. 3To/17/2014-1594 (č. l. 48), rozsudok Najvyššieho súdu SR z 23. novembra 2017 sp. zn. 4Tdo/67/2016 (č. l. 55), rozsudok Okresného súdu Galanta z 21. marca 2018 č. k. 9T/196/2017-1699 (č. l. 64), rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku z 10. decembra 2009 (č. l. 67), lekárska správa (č. l. 68), tlačová správa TOPKY (č. l. 69), tlačová správa SME (č. l. 70), tlačová správa Nový čas (č. l. 71), tlačová správa LIDOVKY (č. l. 73), tlačová správa NOVINKY CZ (č. l. 75), tlačová správa Ministerstva vnútra SR (č. l. 76), tlačová správa AKTUALITY (č. l. 78), dodatok ku kúpnej zmluve o prevode bytu (č. l. 80), LV č. XXXX (č. l. 82), návrh na predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe (č. l. 83), oznámenie MS SR o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody (č. l. 85), úradný záznam prezídia Policajného zboru (č. l. 196), zápisnica z výsluchu svedka M. (č. l. 225), výsluch žalobcu (č. l. 173), výsluch žalovaného (č. l. 173 a č. l. 250). K vykonanému dokazovaniu odvolacím súdom právny zástupca žalobcu uviedol k výsluchu svedka M., že tento ako lekár žalobcu pri výsluchu potvrdil, že na psychike žalobcu sa prejavili depresie a u žalobcu sa depresívny syndróm kompenzuje medikamentmi. Zároveň poukázal na to, že žalobca už v čase jeho vzatia do väzby bol invalidným dôchodcom pre úraz chrbtice a od vzatia do väzby v septembri 2010 sa zhoršila mobilita žalobcu, tolerancia fyzickej záťaže a objavili sa problémy s vysokým tlakom, lebo liečebný, rehabilitačný a šetriaci režim žalobcu po výkone väzby nemohol byť zachovaný, nemohol podstupovať potrebnú dennú fyzioterapiu a rehabilitačnú liečbu. K oboznámeným novinovým článkom uviedol, že Ministerstvo vnútra SR informovalo o trestnom stíhaní žalobcu a jeho vzatí do väzby a zadržaní a práve túto informáciu z tohto článku doslova prevzali všetky ostatné médiá. Žalovaná uviedla, že z vykonaného dokazovania nevyplynuli žiadne nové skutočnosti, ktoré by viedli k odlišnému právnemu posúdeniu.

4.3. Žalovaná žalobcovi právoplatným výrokom rozsudku odvolacieho súdu priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 15.012 eur vyplatila. Medzi stranami sporu bol naďalej sporný spôsob určenia výšky nemajetkovej ujmy.

4.4. Podľa názoru odvolacieho súdu pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je rozhodujúcim moment vydania nezákonného rozhodnutia, resp. vzatia do väzby (rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, 7Cdo/145/2011). V predmetnej veci bolo uznesenie Okresného súdu Galanta, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, vydané 3. októbra 2010, pričom bol obmedzený na osobnej slobode od 30. septembra 2010, teda pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy je potrebné postupovať podľa § 17 ZoZŠVM v znení do 31. decembra 2012, kedy v odseku 4 bola stanovená minimálna výška nemajetkovej ujmy. Nakoľko odsek 4 upravujúci maximálnu výšku nemajetkovej ujmy nadobudol účinnosť až 1. januára 2013 (minimálna hranica bola vypustená), tento nemožno na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe z 3. októbra 2010 aplikovať. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/169/2021 z 31. januára 2023. Citoval nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016, v ktorom sa uvádza, že vzhľadom na to, že kritériá ustanovené v § 17 ods. 3 ZoZŠVM a limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď (nezákonné) uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t. j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1. januárom 2009 a vo vzťahu k § 17 ods.

4 pred 1. januárom 2013).

4.5. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ ide o osobu žalobcu, ide o ženatého muža, otca dvoch už plnoletých detí, v minulosti dvakrát ako mladistvého súdne trestaného za majetkovú trestnú činnosť, ktorému bol uložený aj nepodmienečný trest odňatia slobody, a ktorý vykonal v ústave pre mladistvých, v čase vzatia do väzby žijúceho bežným rodinným spôsobom života, teda v úplnej rodine so svojou nezamestnanou manželkou a už plnoletým synom T. I., v štandardnom 3-izbovom byte svojho syna v G., udržiavajúceho len štandardné priateľské vzťahy s tretími osobami (iné tvrdené nebolo). Žalobca bol nezamestnaný, jeho jediným príjmom bol invalidný dôchodok vo výške 292,80 eur, od ktorého sa odvíjala jeho životná úroveň ako aj životná úroveň jeho trojčlennej spoločnej rodiny, ktorý mu bol vyplácaný aj vo výkone väzby. Žalobca bol vzatý do väzby v XX. roku svojho života, už v tom čase dlhodobo (najmenej 30 rokov) trpiacim hendikepom prehlbujúceho sa znižovania hybnosti chrbtice v dôsledku predchádzajúceho poškodenia chrbtice pri dopravnej nehode s mierou postihnutia 70 %, vedúceho k jeho invalidizácii, trpiaceho aj bežnými ochoreniami. Po návrate z väzby začal žiť bežným rodinným spôsobom života spolu so svojou manželkou a synom vo štvorizbovom dome - záhradnej chatke v W., vlastnícky patriacom jeho matke, naďalej bol invalidným dôchodcom pre poškodenie chrbtice s mierou postihnutia 70 % a jediným jeho príjmom bol invalidný dôchodok. Pokiaľ ide o závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, v konaní bolo nesporným, že žalobca strávil v súvislosti s jeho trestným stíhaním vo väzbe 994 dní. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote v súvislosti s jeho väzbou je nesporným, že pri zadržaní utrpel šok zo zatknutia v spojení s náhlým prerušením takmer všetkých zložiek jeho každodenného života a aj následným výkonom väzby v L. došlo k zásahu do jeho ľudskej dôstojnosti, osobnej slobody, jeho izolácii od rodiny, v dôsledku čoho bol traumatizovaný, prežíval stres, frustráciu, pocity neistoty, depresie, narušené bolo jeho súkromie v oblasti sociálnych vzťahov, nakoľko nemohol štandardne udržiavať vzťah so svojou rodinou - manželkou, deťmi, matkou, čo prežíval ťažšie, ďaleko od miesta svojho bydliska, a to aj v čase vianočných a novoročných sviatkov. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení, v konaní bolo nesporným, že výkon väzby mal za následok morálne odsúdenie žalobcu jeho známymi, priateľmi a spoločnosťou. Žalobca bol vo väzbe od 30. septembra 2010 do 19. júna 2013, teda v roku 2010 to bolo 93 dní, v roku 2011 to bolo 365 dní, v roku 2012 to bolo 366 dní a v roku 2013 to bolo 170 dní. Podľa makroekonomických ukazovateľov príjmu pracujúcich v SR mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR za rok 2009 bola v sume 744,50 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 24,82 eur, za rok 2010 v sume 769 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 25,63 eur, v roku 2011 bola v sume 786 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 26,20 eur a v roku 2012 bola mzda vo výške 805 eur a tak 1/30 predstavuje sumu 26,83 eur (nesporné skutočnosti). Pri určovaní nemajetkovej ujmy za väzbu bol odvolací súd viazaný v čase vydania rozhodnutia o vzatí do väzby účinným znením § 17 ods. 4 ZoZŠVM, ktorý určoval minimálnu výšku nemajetkovej ujmy. Odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodným žalobcovi za obdobie prvých dvoch dní väzby, vrátane jeho zatknutia, teda za deň 30. septembra 2010 a 1. októbra 2010, priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 132 eur (66 eur/deň), zohľadniac závažnosť pôsobenia zadržania žalobcu a jeho vzatie do väzby z hľadiska plynutia času (kedy u zadržanej osoby dochádza k prvotnému šoku so zadržaním, pričom sa jedná spravidla o najintenzívnejšie pociťované obdobie, kedy sú náhle narušené takmer všetky zložky každodenného života). Odvolací súd ohľadom ďalších dní trvania väzby nevzhladol žiadne dôvody, pre ktoré by mal žalobcovi priznať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nad zákonom stanovenú minimálnu hranicu, keď následky, ktoré žalobcovi nesporne výkonom väzby vznikli, boli v tejto sume dostatočne zohľadnené. Žalobcovi bolo výkonom väzby zasiahnuté do súkromného a rodinného života, pričom najzásadnejším zásahom do práv žalobcu bola práve dĺžka väzby, ktorá je zohľadnená v samotnom výpočte nemajetkovej ujmy, nakoľko výsledná suma sa odvíja od počtu dní vo väzbe. Žalobcovi nebolo zasiahnuté do profesijného života a do jeho životnej úrovne, keď invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj vo výkone väzby a iný príjem predtým nemal. Odvolací súd považoval za zákonné priznať žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.390,62 eur za rok 2010 (66 eur/deň za prvé dva dni väzby a 24,82 eur/deň za 91 dní väzby v roku 2010), 9.354,95 eur za rok 2011 (25,63 eur/deň za 365 dní väzby v roku 2011), 9.589,20 eur za rok 2012 (26,20 eur/deň za 366 dní väzby v roku 2012) a 4.561,10 eur za rok 2013 (26,83 eur/deň za 170 dní väzby v roku 2013), spolu 25.895,87 eur.

4.6. Ohľadom určenia výšky nároku na náhradu nemajetkovej ujmy titulom rozhodnutia o treste odvolací súd použil § 7 ZoZŠVM v znení účinnom od 1. januára 2023, keď rozhodujúcim je moment vydania nezákonného rozhodnutia (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/262/2015, 7Cdo/145/2011). V predmetnej veci bol žalobcovi uložený trest odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Galanta z 21. októbra 2013, ktorý žalobca vykonával od 11. apríla 2014 do 18. augusta 2014, pričom bol z výkonu trestu podmienene prepustený, a napokon bol rozsudkom Okresného súdu Galanta spod obžaloby oslobodený preto, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súd postupoval podľa kritérií podľa § 17 ods. 3 a 4 ZoZŠVM v znení účinnom od 1. januára 2013, určených najmä podľa odseku 2 a 4. Pokiaľ ide o závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, v konaní bolo nesporným, že žalobca strávil vo výkone trestu odňatia slobody 130 dní, pričom výkon trestu nastúpil dňa 11. apríla 2014 a bol z neho podmienene prepustený dňa 18. augusta 2014 rozhodnutím Okresného súdu Trnava z 18. augusta 2014 a bola mu určená skúšobná doba v trvaní dvoch rokov. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v súkromnom živote v súvislosti s výkonom jeho trestu je nesporným, že nástup do výkonu trestu mu spôsobil prvotný šok a výkon trestu v I. bol pre neho traumatizujúci, pričom prežíval stres, frustráciu, pocity neistoty, depresie, narušené bolo čiastočne aj jeho súkromie v oblasti sociálnych vzťahov, nakoľko nemohol štandardne udržiavať vzťah so svojou rodinou, od ktorej bol odlúčený. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli žalobcovi v spoločenskom uplatnení v konaní bolo nesporným, že výkon trestu odňatia slobody mal za následok ďalšie morálne odsúdenie žalobcu jeho známymi, priateľmi (ktorí mu ešte zostali aj po prepustení z väzby) a spoločnosťou. Rešpektujúc znenie § 17 ods. 4 ZoZŠVM účinné od 1. januára 2013 (teda účinné ku dňu rozhodnutia o treste), neobsahujúce minimálnu hranicu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ale obsahujúce maximálnu hranicu v podobe výšky náhrady poskytovanej osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z., odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodným žalobcovi za prvé dva dni výkonu trestu vrátane jeho zadržania, teda za deň 11. apríla 2014 a deň 12. apríla 2014 priznať náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 132 eur (66 eur/deň), zohľadniac závažnosť pôsobenia zadržania žalobcu na jeho vzatie do výkonu trestu odňatia slobody z hľadiska plynutia času (kedy u zadržanej osoby dochádza k prvotnému šoku so zadržaním, pričom sa jedná spravidla o najintenzívnejšie pociťované obdobie, kedy sú náhle narušené takmer všetky zložky každodenného života) a za obdobie od 13. apríla 2014 do 18. augusta 2014 vo výške 9,79 eur/deň, t. j. 1.253,12 eur ($128 \times 9,79 \text{ eur} = 1.253 \text{ eur}$), teda za ďalšie obdobie plynutia výkonu trestu v prvej nápravno-výchovnej skupine, kedy trvanie výkonu trestu už poškodená osoba neprežíva tak intenzívne, t. j. spolu vo výške 1.385,12 eur. Táto suma zohľadňuje zásah do rodinného a súkromného života žalobcu odlúčením od rodiny výkonom trestu odňatia slobody. Suma 9,79 eur/deň v prípade žalobcu predstavuje cca 100 % sumy jeho príjmu (invalidného dôchodku), ktorý dlhodobo dosahoval pred jeho uväznením a zodpovedá jeho životnej úrovni, pričom invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj počas výkonu trestu. Odvolací súd zohľadnil skutočnosť, že výkon trestu nezasiahol do profesijného života žalobcu, výrazne nezhoršil jeho finančnú situáciu, že v jeho prípade sa nezmenili jeho bytové pomery, že výkon trestu nemal za následok pretrhnutie jeho rodinných väzieb, ďalej zohľadnil už takmer nezmenené priateľské vzťahy a napokon takáto náhrada je rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti žalobcu a v konečnom dôsledku neprevyšuje maximálnu náhradu priznanú za telesné zranenia a násilné činy.

4.7. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňoval aj žalobcom preukazovanú medializáciu jeho trestného stíhania. Z vykonaného dokazovania nebolo možné vyvodiť záver o bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi medializáciou rozbitia gangu obchodníkov so zbraňami (v ktorej nebolo možné hodnoverne a bez pochybností identifikovať, že sa v predmetnom medializovanom trestnom stíhaní jednalo o osobu žalobcu) a vytváraní negatívnej mienky o žalobcovi v súvislosti s rozhodnutím o väzbe a rozhodnutím o treste. Vplyv takejto medializácie nebol spôsobilý vytvárať negatívny obraz práve o žalobcovi v spoločnosti a na vznik nemajetkovej ujmy na strane žalobcu bol potom zanedbateľný.

4.8. Obdobne sa odvolací súd nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňoval aj žalobcom v konaní preukazované všeobecné zhoršenie

zdravotného stavu, prípadne zhoršenie jeho mobility porovnaním jeho vitality a mobility pred jeho uväznením, so stavom po jeho návrate z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko z dokazovania nebolo možné vyvodiť záver o bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi zhoršením zdravotného stavu žalobcu a jeho väzobným stíhaním a výkonom trestu odňatia slobody, pričom prirodzené zhoršenie vitality a zdravotného stavu človeka, ku ktorým dochádza plynutím času - starnutím, sú v zásade už zohľadnené vo výške náhrady nemajetkovej ujmy odvíjajúcej sa od obdobia trvania väzby a výkonu trestu odňatia slobody. S ostatnými námietkami žalobcu sa odvolací súd ako nepodstatnými pre rozhodnutie vo veci nezaoberal, lebo odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

4.9. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dôvody v zmysle § 388 CSP čiastočne zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a čiastočne ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, nakoľko bol viazaný tým, že žalobcovi už bola právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 15.012 eur a náhrada nemajetkovej ujmy za trest vo výške 1.385,12 eur. Nakoľko odvolací súd považoval za dôvodné priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 25.895,87 eur, potvrdil výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie vo výške prevyšujúcej právoplatne priznanú sumu 15.012 eur, a teda na základe tohto výroku žalovaná vyplatí žalobcovi ešte sumu 2.383 eur (17.395 eur - 15.012 eur). Výrok III. súdu prvej inštancie v časti, ktorou súd prvej inštancie ohľadom nemajetkovej ujmy za väzbu zamietol zvyšnú sumu 1.928.285 eur, ktorej sa žalobca domáhal (žalobca sa žalobou domáhal sumy 1.945.680 eur - súd prvej inštancie výrokom I. priznal sumu 17.395 eur), zmenil odvolací súd tak, že žalovanej uložil povinnosť ešte titulom nemajetkovej ujmy za väzbu zaplatiť žalobcovi 8.500,87 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Nakoľko odvolací súd považoval za dôvodné priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za trest vo výške 1.385,12 eur, zmenil výrok II. súdu prvej inštancie v časti prevyšujúcej právoplatne priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za trest vo výške 1.385,12 eur (2.275 eur - 1.385,12 eur = 889,88 eur) tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie v časti, ktorou súd prvej inštancie ohľadom nemajetkovej ujmy za trest zamietol zvyšnú sumu, ktorej sa žalobca domáhal (žalobca sa žalobou domáhal sumy 254.320 eur - súd prvej inštancie výrokom II. žalobcovi priznal sumu 2.275 eur = 252.045 eur), odvolací súd potvrdil.

4.10. Žalobca sa žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť sumu 2.200.000 eur (sumu 1.945.680 eur ako nemajetkovú ujmu z titulu neoprávnenej väzby a sumu 254.320 eur ako nemajetkovú ujmu z titulu neoprávnenej trestu) a úspešný bol v rozsahu žaloby o zaplatenie sumy 27.280,99 eur (25.895,87 + 1.385,12 = 27.280,99). Úspech žalobcu tak predstavoval 1,24 % a úspech žalovanej predstavoval 98,76 %. Čistý úspech žalovanej bol v rozsahu 97,52 % a vznikol jej nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 2 CSP). Súd pri rozhodovaní o trovách konania nezohľadnil názor NS SR prezentovaný v uznesení z 23. januára 2011 sp. zn. 5MCdo/7/2010 a priklonil sa k názoru Ústavného súdu SR vyjadreného v náleze sp. zn. IV. ÚS 652/2018 z 13. februára 2020, so záverom, že by bolo v rozpore s rozumným usporiadaním procesných vzťahov, keď žalobca bol úspešný v základe svojho nároku, ktorého výška však bola oproti žalobnému nároku súdom priznaná s výrazným obmedzením.

4.11. Krajský súd doplniacim uznesením sp. zn. 26Co/25/2023 z 30. októbra 2023 na návrh žalobcu rozhodol, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu, lebo v rozsudku č. k. 26Co/25/2023-471 z 27. septembra 2023 nerozhodol o náhrade trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP).

5. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP a aj § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.1. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP odôvodnil tým, že k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces došlo tým, že v rozsudku krajského súdu absentuje riadne odôvodnenie, pričom poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku

1993, sťažnosť č. 18390/91), Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) a aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005), v zmysle ktorej za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie sa považuje tiež nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odvolací súd síce aplikoval zákon č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2010, resp. 31. 12. 2012, ktorý nelimitoval výšku nemajetkovej ujmy, avšak nedal jasné ani zrozumiteľné, resp. žiadne vysvetlenie k tomu, prečo považoval za primerané a dôvodné priznať žalobcovi najnižšiu predpísanú výšku nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu a pomery žalobcu. Odvolací súd len formálne priznal najnižšiu predpísanú sumu nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2010, resp. 31. 12. 2012, avšak nijako nevysvetlil, prečo si žalobca „zaslúžil“ len túto najnižšiu sumu nemajetkovej ujmy a prečo nebolo opodstatnené priznať mu vyššiu sumu nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu. V bode 29. odôvodnenia rozsudku krajského súdu síce odvolací súd zistil, že „následným výkonom väzby v L. došlo k zásahu do jeho ľudskej dôstojnosti, osobnej slobody, jeho izolácii od rodiny, v dôsledku čoho bol traumatizovaný, prežíval stres, frustráciu, pocity neistoty, depresie, narušené bolo jeho súkromie v oblasti sociálnych vzťahov, nakoľko nemohol štandardne udržiavať vzťah so svojou rodinou - manželkou, deťmi, matkou, čo prežíval ťažšie, ďaleko od miesta svojho bydliska, a to aj v čase vianočných a novoročných sviatkov“, avšak uvedené zistenia nepremietol do úvah o výške nemajetkovej ujmy za následný výkon väzby, nezvažoval zistené následky do výšky nemajetkovej ujmy, čím rozsudok nie je riadne odôvodnený. Odôvodnenie rozsudku krajského súdu je zmätočné a protirečivé, keď k výške nemajetkovej ujmy (bod 33. odôvodnenia) za prvé dva dni obmedzenia osobnej slobody priznal po 66 eur nemajetkovej ujmy za deň „zohľadniac závažnosť pôsobenia zadržania žalobcu ... kedy u zadržanej osoby dochádza k prvotnému šoku so zadržaním“, avšak za následné podstatne dlhšie trvanie väzby už nezohľadnil následky, že následný podstatne dlhší výkon väzby (po prvotnom zadržaní) spôsobil traumatizovanie, stres, frustráciu, pocity neistoty, depresie, odlúčenie od rodiny, ktoré neopodstatnene a bez vysvetlenia zo strany odvolacieho súdu zostali neodškodnené primeranou nemajetkovou ujmou. Rozsudok krajského súdu nedáva podstatnú odpoveď na otázku odškodňovania žalobcu vzhľadom na obdobné prípady vo výške nemajetkovej ujmy z dôvodu nezákonnej väzby, či obmedzenia osobnej slobody.

5.2. V rozsudku krajského súdu rezonuje opakovane nedôvodne zmienka a odkaz na poberanie invalidného dôchodku žalobcom pred vzatím do väzby: „Žalobcovi nebolo zasiahnuté do profesijného života a do jeho životnej úrovne, keď invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj vo výkone väzby a iný príjem predtým nemal“ (bod 33. odôvodnenia). Odvolací súd nepochopiteľne zľahčuje fakt, že žalobcovi bol vyplácaný invalidný dôchodok, akoby to malo byť v jeho neprospech a ukrátiť ho o možnosť priznania vyššej nemajetkovej ujmy ako minimálnej za nezákonnú väzbu. Vôbec neprihliadol na status žalobcu ako chránenej osoby, invalidnej osoby, nezamýšľal sa nad tým, aký dôsledok má zásah do osobnej slobody invalidnej osoby ako porovnateľnej so situáciou žalobcu a zvolil určitý necitlivý prístup k statusu invalidity žalobcu, ktorý ho nedôvodne ukracuje o možnosť priznania vyššej ako minimálnej sumy nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu. Svojvoľný a arbitrárny postoj odvolacieho súdu k invalidite žalobcu je zvýraznený pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy za nezákonný výkon trestu odňatia slobody, keď uvádza: „Suma 9,79 eur/deň v prípade žalobcu predstavuje cca 100 % sumy jeho príjmu (invalidného dôchodku), ktorý dlhodobo dosahoval pred jeho uväznením a zodpovedá jeho životnej úrovni, pričom invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj počas výkonu trestu“ (bod 39. odôvodnenia). Odvolací súd vychádza z materialistického a formalistického prístupu k porušeniu práva žalobcu na osobnú slobodu určením nemajetkovej ujmy na základe výšky príjmu - invalidného dôchodku, ktorú žalobca dosahoval pred obmedzením jeho osobnej slobody. Odvolací súd tu postupuje vyslovene matematickým až materialistickým spôsobom bez zohľadnenia charakteru práva, do ktorého bolo predovšetkým zasiahnuté - do práva na osobnú slobodu žalobcu, ktoré je rovnocenné a má rovnaký obsah pre všetkých ľudí (čl. 12 ods. 1 Ústavy SR) a odškodnenie nemôže byť znížené na základe zdravotného stavu žalobcu, čo predstavuje jeho diskrimináciu a degraduje právo osobnej slobody žalobcu oproti iným osobám (čl. 12 ods. 2 Ústavy SR) bez zdravotného obmedzenia. Hoci najvyšší súd výslovne vytkol, že odvolací súd v predchádzajúcom rozsudku krajského súdu č. k. 26Co/7/2021-328 z 30. 06. 2021 „nevysvetlil, z akého dôvodu aplikoval pri určení výšky nemajetkovej ujmy ako kritérium výšku invalidného dôchodku žalobcu“ (str. 21 uznesenia NS SR sp. zn. 5Cdo/204/2021 posledná

odrážka), tak odvolací súd uvedené vôbec nereflektoval (čím nerešpektoval ani ustanovenie § 455 CSP) a pri odôvodňovaní výšky nemajetkovej ujmy za nezákonný výkon trestu odňatia slobody zopakoval v bode 39. odôvodnenia rozsudku krajského súdu rovnaké nedostatočné úvahy ako v bode 13.6. odôvodnenia dovolacím súdom zrušeného rozsudku krajského súdu č. k. 26Co/7/2021-328 z 30. 06. 2021, čím nerešpektoval pokyn dovolacieho súdu a čím svedčí o nesprávnom procesnom postupe dovolacieho súdu.

5.3. Dovolateľ zdôraznil, že odvolací súd sa nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie o zhoršení jeho zdravotného stavu v dôsledku väzby a výkonu trestu odňatia slobody, považoval takéto zhoršenie za zapríčinené starnutím, ale zároveň uviedol, že hoci sú zhoršenie vitality a zdravotného stavu spôsobené starnutím, tak „sú v zásade už zohľadnené vo výške náhrady nemajetkovej ujmy odvíjajúcej sa od obdobia trvania väzby a výkonu trestu odňatia slobody“. Úvaha dovolacieho súdu, že zhoršenie vitality a zdravotného stavu je zohľadnené vo výške nemajetkovej ujmy spochybňuje jeho skorší názor o tom, že nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi zhoršením zdravotného stavu žalobcu a jeho väzobným stíhaním a výkonom trestu odňatia slobody, ktorý názor dovolacieho súdu je tak zmätočný, nie riadne odôvodnený, keďže odvolací súd predsa len pripustil, že zhoršenie zdravotného stavu je zohľadnené (a je dôvod ho zohľadniť) vo výške nemajetkovej ujmy. Ďalšia zmätočnosť odôvodnenia spočíva v tom, že hoci v bode 41. odôvodnenia odvolací súd pripustil, že zhoršenie zdravotného stavu a vitality je zohľadnené vo výške náhrady nemajetkovej ujmy, tak v bode 33. odôvodnenia, kde matematicky vyčísľuje výšku ním priznanej nemajetkovej ujmy za väzbu a v bode 39. odôvodnenia za výkon trestu odňatia slobody vôbec neuvádza a nezohľadňuje zhoršenie zdravotného stavu a vitality žalobcu, čím je odôvodnenie rozsudku krajského súdu protirečivé a nekonzistentné, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivé konanie. Odvolací súd ani nijako nevysvetlil, že keď podľa neho zhoršenie zdravotného stavu a vitality žalobcu vplyvom väzby a výkonu trestu odňatia slobody je zahrnuté vo výške náhrady nemajetkovej ujmy, prečo postačuje priznať len minimálnu výšku náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu, resp. jednocifernú náhradu za jeden deň výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené je naplnený dovolací dôvod podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP.

5.4. Odvolací súd sa tiež nestotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadňoval aj žalobcom preukazovanú medializáciu jeho trestného stíhania. Odvolací súd dospel v neprospech žalobcu k opačným skutkovým zisteniam ako súd prvej inštancie bez toho, že by to žalobca v odvolaní namietal. Žalobca v odvolaní nenamietal zistenia o príčinnej súvislosti medzi vzatím žalobcu do väzby a medializáciou žalobcu a jeho prípadu, resp. zhoršením jeho zdravotného stavu (po fyzickej i psychickej stránke), pritom nešlo o vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), odvolací súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 26Co/25/2023 vykonanom po vydaní uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/204/2021 nemohol bez podkladu v odvolacích námietkach dospieť k odlišným skutkovým záverom ako súd prvej inštancie o príčinnej súvislosti medzi nezákonným väzobným stíhaním a negatívnou medializáciou žalobcu a zhoršeným zdravotným stavom žalobcu (po výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody).

5.5. Ako ďalší dovolací dôvod uviedol, že rozsudok krajského súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Krajský súd určil nesprávne náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu na princípe odlišnej výšky nemajetkovej ujmy za jednotlivé dni trvania obmedzenia osobnej slobody, konkrétne 66 eur/deň za prvé dni obmedzenia osobnej slobody (30. 09. 2010 a 01. 10. 2010, kedy bol žalobca ešte v cele policajného zaistenia) a v minimálnych sumách podľa § 17 ods. 4 v znení účinnom do 31. 12. 2012. V judikatúre NS SR a judikatúre NS ČR je ustálený názor o priznávaní rovnakej sadzby nemajetkovej ujmy za každý deň obmedzenia osobnej slobody, ako to aj vyplýva z koncepcie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného do 31. 12. 2010 (resp. do 31. 12. 2012). Krajský súd pritom nezohľadnil ani právny názor Nejvyššího soudu ČR v rozsudku sp. zn. 30Cdo/2357/2010 z 23. 07. 2012, ktorý veľmi dôkladne posudzuje primerané rozpätie výšky nemajetkovej ujmy v rámci jednotlivých členských štátov EÚ, ako aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, a dospieva k záveru, že na podmienky Českej republiky je primeraná výška nemajetkovej ujmy v hornej sadzbe do 60 eur za jeden deň obmedzenia osobnej slobody vo väzbe, pričom v danom konkrétnom prípade odsúhlasil Nejvyšší soud ČR dokonca primeranú výšku 66 eur za jeden deň väzby a

vyslovil, že kritériom výšky nemajetkovej ujmy je dĺžka obmedzenia osobnej slobody. Odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení spornej a pre vec významnej právnej otázky, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu a výkon trestu odňatia slobody je súd povinný prihliadať na rozsah odškodnenia v iných, prejednávanej veci obdobných veciach (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/37/2012 z 31. 07. 2012). Odvolací súd pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu a výkon trestu odňatia slobody neprihliadol na obdobné prípady osôb nezákonne vykonávajúcich väzbu, či trest odňatia slobody, ktoré by boli vo výkone väzby po dobu porovnateľnú s dĺžkou väzby žalobcu (994 dní), a to ani v jeho postavení ako invalidnej osoby. Takýmto porovnateľným prípadom (čo do predmetu konania a merita veci) by mohol byť prípad riešený Nejvyšším soudem ČR v rozsudku pod sp. zn. 30Cdo/2357/2010, kde bola uznaná výška nemajetkovej ujmy za nezákonné obmedzenie osobnej slobody vo výške 66 eur (resp. rozpätie od 20 do 60 eur). Ustálená prax NS SR je reprezentovaná aj uznesením sp. zn. 7Cdo/243/2019 z 28. 10. 2020, v ktorom NS SR odsúhlasil uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/169/2018 zo 06. 03. 2019 priznanú sumu nemajetkovej ujmy 10.000 eur za nezákonnú väzbu za 150 dní väzby (od 17. 11. 2007 do 13. 03. 2008), z čoho matematicky vychádza náhrada vo výške 66 eur za jeden deň trvania väzby (v podstate rovnako ako v rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010). Odvolací súd poukázal na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Winkler proti Slovenskej republike zo 17. 07. 2012 (sťažnosť č. 25416/07), v ktorom ESLP priznal náhradu nemajetkovej ujmy za porušenie čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo výške 8.000 eur, pričom išlo o nezákonnú väzbu (resp. väzbu bez právneho titulu) v období od 26. 05. do 15. 11. 2005 a na vnútroštátnej úrovni bolo sťažovateľovi pánovi H. priznané Ústavným súdom SR nálezom sp. zn. III. ÚS 147/06 zo 06. 12. 2006 primerané finančné zadosťučinenie v sume 70.000 Sk (2.323,57 eur). Za 167 dní trvania väzby (bez právneho titulu) teda bola sťažovateľovi priznaná náhrada v priemere v sume 62 eur za deň obmedzenia osobnej slobody (10.323,57 eur/167). V predmetnom prípade žalobcu bola žalobcovi odvolacím súdom priznaná výška nemajetkovej ujmy niekoľkonásobne nižšia (prevažne 25 eur za deň obmedzenia osobnej slobody za výkon nezákonnej väzby a 9 eur za deň výkonu trestu odňatia slobody), pričom odvolací súd neprihliadol na ustálenú judikatúru dovolacieho súdu, že je potrebné prihliadať aj na výšku nemajetkovej ujmy priznanú v obdobných prípadoch (uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/37/2012 z 31. 07. 2012), pričom v obdobných prípadoch bola osobám v podobnom postavení ako žalobca obmedzeným na osobnej slobode v rozpore s čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznaná, resp. odsúhlasená výška nemajetkovej ujmy v sume 62 - 66 eur za deň obmedzenia osobnej slobody. Poukázal pritom na početné rozhodnutia, od ktorej ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu sa odvolací súd pri určovaní primeranosti výšky nemajetkovej ujmy odklonil, čo viedlo k neprimerane nízkej výške nemajetkovej ujmy priznanej žalobcovi za nezákonnú väzbu a výkon trestu odňatia slobody, čím je naplnený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

5.6. Zároveň namietal, že odvolací súd určoval primeranú výšku nemajetkovej ujmy pre žalobcu za výkon trestu odňatia slobody v sume cca 9 eur/deň a to tak, že „predstavuje cca 100 % sumy jeho príjmu (invalidného dôchodku), ktorý dlhodobo dosahoval pred jeho uväznením a zodpovedá jeho životnej úrovni, pričom invalidný dôchodok mu bol vyplácaný aj počas výkonu trestu“. Odvolací súd tu postupoval vyslovene matematickým až materialistickým spôsobom bez zohľadnenia charakteru práva, do ktorého bolo predovšetkým zasiahnuté - do práva na osobnú slobodu žalobcu, ktoré je rovnocenné a má rovnaký obsah pre všetkých ľudí (čl. 12 ods. 1 Ústavy SR) a odškodnenie nemôže byť znížené na základe zdravotného stavu žalobcu, čo predstavuje jeho diskrimináciu a degraduje právo osobnej slobody žalobcu oproti iným osobám (čl. 12 ods. 2 Ústavy SR) bez zdravotného obmedzenia. Takýto spôsob určovania výšky nemajetkovej ujmy je v rozpore s ustálenou súdnou praxou aj dovolacieho súdu, ktorá v obdobných prípadoch nezákonného zásahu štátu do práva na osobnú slobodu odsúhlasila výšku nemajetkovej ujmy do sumy 66 eur za deň obmedzenia osobnej slobody, na čo krajský súd vôbec neprihliadal, a v porovnaní s ktorým názorom určil podstatne nižšiu sumu nemajetkovej ujmy za nezákonný výkon trestu odňatia slobody a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čím je naplnený dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Keďže aj Ústavný súd SR v náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016 odkazuje na rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30Cdo/2357/2010, tak jeho závery sú plne aplikované v právnom poriadku Slovenskej republiky, a podľa neho sú k výške nemajetkovej ujmy relevantné kritériá: povaha trestnej veci, celková dĺžka obmedzenia

osobnej slobody a následky v osobnej sfére poškodenej osoby. Odvolací súd však takéto kritériá neaplikoval, resp. aplikoval kritérium príjmu žalobcu - invalidného dôchodcu, ktoré absolútne medzi rozhodujúce kritériá nepatrí, čím sa odchýlil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná žalobcovi za výkon nezákonnej väzby nedosahuje ani len hodnotu 1.000 eur za mesiac jej trvania (cca 33 eur/deň obmedzenia osobnej slobody), ktorá bola Ústavným súdom SR v obdobnom prípade vyhodnotená ako „nie neprimeraná“ a priznaná výška nedosahuje ani výšku aprobovanú v rozsudku NS SR sp. zn. 5Cdo/192/2021 z 05. 12. 2022, v ktorom prípade bola za 4 mesiace väzby od 24. 07. 2004 do 26. 11. 2004 (za 125 dní) priznaná výška nemajetkovej ujmy 4.000 eur (t. j. cca 33 eur za deň obmedzenia osobnej slobody, 1.000 eur za mesiac trvania), v ktorom bolo odkázané tiež na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016, a na ktorý rozsudok NS SR odkázal aj odvolací súd (bod 25. odôvodnenia), pričom odvolací súd sa odchýlil v otázke primeranosti výšky nemajetkovej ujmy za väzbu aj od tohto rozsudku NS SR sp. zn. 5Cdo/192/2021 z 15. 12. 2022 predstavujúcim názor ustálenej súdnej praxe dovolacieho súdu. Výška nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu priznaná žalobcovi rozsudkom krajského súdu je neprimerane nízka, v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavne nesúladná a porušuje aj právo žalobcu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR.

5.7. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 26Co/25/2023-471 z 27. 09. 2023 vo všetkých výrokoch (v ich zamietajúcich častiach) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu nevyjadрила.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Žalobca konkrétne prípustnosť svojho dovolania vyvodil z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

10. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v

podanom dovolaní.

13. Dovolací súd v prvom rade posudzoval prípustnosť dovolania a súčasne aj jeho dôvodnosť z hľadísk uvedených v ustanovení § 420 CSP, t. j. najmä z hľadiska existencie vady, na ktorú poukazoval žalobca, teda či súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa a svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu. V zmysle § 420 písm. f) CSP je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení, a ktorý má možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

15. Formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v ustanovení § 393 CSP. Rozsudok musí obsahovať odôvodnenie preukázateľne vychádzajúce z objektívneho postupu súdu pri zisťovaní skutkového stavu pre rozhodnutie. Súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa nároku, o ktorom rozsudkom rozhoduje a musí byť z neho zrejmé, ako o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil.

16. V rozsudku musí byť posúdený celý predmet konania v jeho komplexnosti, vo všetkých problematických otázkach, ktoré sú súdnym konaním otvorené. Súd je v konaní povinný dostatočne sa zaoberať s argumentami, ktoré žalovaný nárok podporujú, aj s tými, ktoré ho spochybňujú. Znamená to, že musia byť vyriešené všetky právne otázky, nielen niektoré alebo dokonca len jedna z nich. Aby rozsudok bol preskúmateľný a mohol byť dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v opravnom konaní z hľadiska posúdenia jeho vecnej správnosti, súd sa v ňom musí vysporiadať so všetkými skutkovými a právnymi otázkami týkajúcimi sa predmetu konania a musí byť z neho zrejmé, na základe akých dôvodov o prejednávanej veci rozhodol, na základe akých skutočností a dôkazov a ako vec právne posúdil. Súd zodpovedá verejnosti a inštančne nadriadeným štátnym orgánom za presvedčivé a úplné odôvodnenie svojich rozhodnutí, pritom osobitné postavenie a prísnejšie nároky sa vzťahujú na rozhodnutia meritórne. Povinnosťou odvolacieho súdu je zrozumiteľne sa vysporiadať v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 1296 s.). Absencia vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami dovolateľa uvedenými v odvolaní v napadnutom rozsudku krajského súdu je tak závažným nedostatkom tohto rozhodnutia, ktorého intenzita sama osebe zakladá porušenie sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

17. Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že odvolací súd síce korigoval odôvodnenie rozsudku prvoinštančného súdu, ale nepostupoval pritom zákonným spôsobom.

18. Z dovolania žalobcu vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu (§ 420f CSP) predovšetkým

namietal, že odvolací súd rozsudok riadne neodôvodnil, nemal preukázanú príčinnú súvislosť medzi väzobným trestným stíhaním a výkonom trestu žalobcu a zhoršením jeho zdravotného stavu, nezohľadnil medializáciu zadržania žalobcu, opätovne nevysvetlil, z akého dôvodu aplikoval pri určení výšky nemajetkovej ujmy ako kritérium výšku invalidného dôchodku žalobcu, čo sa odrazilo pri odôvodňovaní výšky priznanej nemajetkovej ujmy, ktorú riadne neodôvodnil. Zároveň poukázal na zmätočnosť a rozpornosť odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku.

19. Právo osoby - trestne stíhanej a odsúdenej na základe nezákonného rozhodnutia - na náhradu škody spôsobenej takýmto nezákonným rozhodnutím je svojou povahou právom ústavnoprávnym.

20. Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

21. Podľa čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup.

22. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, je potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má štát byť považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca.

23. Je právom a povinnosťou štátu zabezpečovať ochranu spoločnosti vyšetrovaním podozrení zo spáchania trestnej činnosti a jednotlivec je povinný v určenom rozsahu znášať obmedzenia z toho vyplývajúce, avšak pokiaľ orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k takto stíhanej osobe o postup porušujúci jej základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nepáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (Ústavný súd Českej republiky nálež sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005).

24. Pri uplatňovaní nárokov podľa zákona o náhrade škody je nevyhnutné v každom prípade dbať na to, aby fakticky nedošlo k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy. Ujma, ktorá je jednotlivcovi spôsobená z o strany orgánov činných v trestnom konaní, nesmie byť bagatelizovaná, znevažovaná či zľahčovaná, čím by vo výsledku mohlo dôjsť až k obchádzaniu zákona o náhrade škody a jeho účelu. Štát je totiž v zmysle zákona zaviazaný absolútne a objektívne a vzniknutú škodu, resp. ujmu má nahradiť v maximálnej možnej miere. Nemajetkovú ujmu v takomto prípade predstavuje už samotný zásah orgánov činných v trestnom konaní do práv fyzickej osoby. Nemajetková ujma je teda škoda, u ktorej z povahy veci je vylúčená náhrada, ktorá by znamenala uvedenie do predošlého stavu, možno ju len kompenzovať, a preto jej náhrada má aspoň zmierniť nepriaznivé stavy vzniknuté škodlivým zásahom. Štát nie je zbavený zodpovednosti za postup orgánov činných v trestnom konaní, ak sa ukáže, že sa mýlili a ich predpoklady, že bol spáchaný trestný čin, sa ukázali byť nesprávnymi. Ak má totiž občan povinnosť sa podrobiť úkonom orgánov činných v trestnom konaní, musí v podmienkach materiálneho právneho štátu existovať garancia, že sa mu dostane odškodnenia za ujmy, ktoré mu vznikli podrobením sa týmto úkonom trestného konania, pokiaľ sa preukáže, že trestný čin nespáchal. Pokiaľ by taká perspektíva neexistovala, nebolo by možné trvať na povinnosti jednotlivca také obmedzenie v rámci trestného stíhania znášať. Ak existencia nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní bola preukázaná, potom je potrebné zistiť, či žalobcovi skutočne ujma majetkového alebo nemajetkového charakteru vznikla. Vznik nemajetkovej ujmy zásahom orgánov činných v trestnom konaní voči osobe spravidla nemožno dokazovať, lebo ide o stav mysle tejto poškodenej osoby. Nemajetková ujma vzniká už samotným zásahom orgánov činných v trestnom konaní do základných práv a slobôd fyzickej osoby, ak preukáže, že tento zásah bol v súlade s právom (vo výsledku).

25. V posudzovanej veci nemajetková ujma žalobcovi vznikla už samotným zásahom orgánov činných v trestnom konaní do jeho práv, keďže tento zásah nebol vo výsledku v súlade s právom a za uvedené má byť odškodnený pri zohľadnení konkrétnych okolností prípadu.

26. Predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci bolo dovolacím súdom zrušené z dôvodu, že odvolací súd sa s jednotlivými námietkami žalobcu, ktoré uplatnil v odvolaní, dôsledne nezaoberal, čím porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie. Dovolací súd prisvedčil tiež dovolateľovi v tom, že odvolací súd neodôvodnil, prečo pri stanovení výšky odškodnenia žalobcu titulom nemajetkovej ujmy vychádzal z výšky jeho invalidného dôchodku.

27. Odvolací súd pred vydaním rozhodnutia (v poradí druhého) dokazovanie síce zopakoval, avšak rozhodnutie opätovne riadne neodôvodnil, pričom na vytýkané pochybenie nereagoval vôbec. Za tohto stavu dovolaciemu súdu neostávalo nič iné ako prisvedčiť argumentácii žalobcu, uvedenej v bodoch 5.2. a 5.3. tohto rozhodnutia. Odvolací súd sa totiž zmätočne, nie riadne, vysporiadal s otázkou príčinnej súvislosti medzi nezákonnou väzbou a nezákonným výkonom trestu odňatia slobody a zhoršeným zdravotným stavom žalobcu.

28. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Věcná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

29. S ohľadom na vyššie uvedené dovolací súd dodáva, že uplatnený dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP bol dôvodný, lebo náležitým neodôvodnením napadnutého rozhodnutia, nevysporiadaním sa s podstatnými námietkami žalobcu v odvolacom konaní, došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v ktorom je implikované právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy.

30. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015).

31. Z uvedených dôvodov dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 CSP).

32. Vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu v tomto rozhodnutí je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

33. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.